

Impactvol inkopen en aanbesteden

Jan van der Ploeg, City Deal Impact Ondernemen
Bob Kolsteeg, deBesteEHBOdoos

IMPACT OOST
4 APRIL 2024

City Deal Impact Ondernemen

- ▶ Een netwerk van bijna 100 partners die een impuls geven aan de benodigde systeemverandering
- ▶ Samen werken we aan oplossingen voor knelpunten in het systeem
- ▶ Daarbij delen wij kennis en bouwen we bruggen tussen overheid, impact ondernemers en andere partners binnen het ecosysteem

Agenda
Stad

Bob Kolsteeg
Directeur & Aanjager

**Ik kan niet de wereld
veranderen.**

Wel mijn eigen omgeving.

rijksuniversiteit
groningen

Praxis

KKR

de beste
EHB0doos
Goed voor elkaar!

Onze Missie

sociaal & duurzaam
ondernemen

Wij brengen in een *One Stop Shop*
Veiligheid, **MVO**, **Duurzaamheid** en
Goede Doelen bij elkaar met
Mensen met afstand tot de Arbeidsmarkt

Hierom zijn wij anders. *Zijn wij hierom anders?*

Duurzaamheid

Onze Impact

Onze jaarlijkse impact in getallen

PSO 30+ VIER KEER VERLENGD

**> 70% MEDEWERKERS
MET AFSTAND TOT
ARBEIDSMARKT**

**5.000 KG VERBANDMIDDELEN
AAN GOEDE DOELEN**

**Trots op onze
social impact**

Social Handprint
van
deBesteEHBOdoos

€580.000

Onze klanten

de beste
EHB0doos
Goed voor elkaar!

RDW

“Sociaal en duurzaam inkopen is ‘heel logisch.’”

**Kennemer
Inkoop Platform**

“Sociaal alternatief is altijd beter.”

rijksuniversiteit
groningen

VEILIGHEIDSREGIO
GRONINGEN

Gemeente
Hengelo

Windesheim

Hanzehogeschool
Groningen
University of Applied Sciences

Rabobank

roc van
twente

Impactvol inkopen

We willen met ons project
(in het kader van de City Deal Impact Ondernemen)
een bijdrage leveren aan het 'normaal' worden van inkopen met impact.
want....

1. **Urgentie** om zaken anders te gaan doen, maatschappelijke i.p.v. louter economische impact te maken (klimaatcrisis, uitputting van grondstoffen, 1.1 miljoen mensen aan de kant, e.d.)
2. En *inkoop is 1 van de instrumenten* om impact mee te maken!
3. Inkoop biedt veel **kansen** (inkoop spend overheid ca. 86 miljard / jaar)

Impactvol inkopen: waarom? What is in it for me?

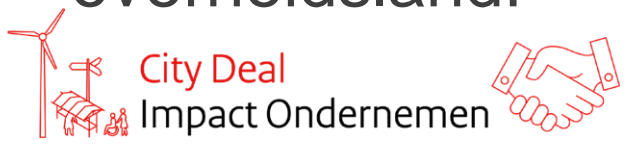
- ❖ Omdat we niet door kunnen blijven gaan op de huidige weg.
- ❖ Je voor een ander, die niet zoveel geluk heeft als jij, iets kunt betekenen!
- ❖ Omdat het je een goed gevoel geeft!

Aanbestedingswet biedt volop mogelijkheden

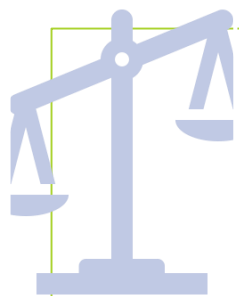
Art. 1.4 lid 2 Aanbestedingswet 2012:

*De aanbestedende dienst of het speciale-sectorbedrijf draagt zorg voor het leveren van **zo veel mogelijk maatschappelijke waarde** voor de publieke middelen bij het aangaan van een schriftelijke overeenkomst als bedoeld in het eerste lid (onder bezwarende titel).*

Kortom: inkopen met impact moet de norm zijn in gemeenten / overheidsland!

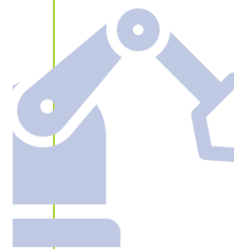

Reacties Impactvol inkopen

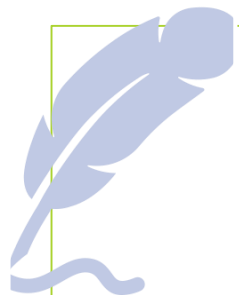
“Dat mag niet”

Juridisch kader toont aan dat het wel degelijk mag!

“Dat kan niet”

Best practices laten zien dat het wél kan!

“We hebben al beleid”

Richtlijnen voor het opstellen van gedragen beleid dat daadwerkelijk geïmplementeerd kan worden

“Ja, maar...”

Hoe potentiële belemmeringen te overkomen

Dilemma's van de inkoper / budgethouder

Kan ik van gebaande paden afwijken?

Hoe weet ik dan wie een impactondernemer is?

Is het wel onze rol om impactondernemers te helpen/te promoten?

Is dit wel level playing field?

Ik heb geen capaciteit om hier aandacht aan te besteden?

Is dit objectief en transparant?

Doelgroep

Inkopen met impact is veelal versnipperd en (te) laag belegd in gemeentelijke organisaties. Als voorbeeld:

- ▶ MVOI: inkoopadviseur
- ▶ Social return: social return coördinator / coördinatiepunt social return
- ▶ Circulaire economie: beleidsadviseur EZ
- ▶ Impact ondernemen: programmamanager EZ

Wie beslissen? Budgethouders! Hoe spreken we ze aan?

Wat is mogelijk vanuit beleid?

Verbeteren inkoopbeleid

Zichtbaar maken van impactondernemers

Delen van informatie over impact platformen

Organiseren marktdagen met impact ondernemingen

Experimenteren en vernieuwen

Toepasbaar maken voor praktische uitvoering

Integrale benadering (sociaal, ruimtelijk, economisch)

Gesprekken voeren met impact ondernemingen of platformen (inkoop, drempels, kennis, zichtbaarheid)

Het meten van impact (welke instrumenten zijn er dan)

Bezoeken van evenementen (Impact Days, Social Enterprise Day, Social Enterprise Overheidscongres, Social Impact event)

Koppeling met de SDG's, brede welvaart en SROI

Zoek samenwerking met gemeenten en provincie in de regio

Koppel stageopdrachten aan het maken van impact

Koppeling met KPI's

Wie zijn de ambassadeurs?

Zorg voor kennisdeling

Koppeling met CSRD.

Welke middelen kun je inzetten

Onderwijs
collega's

Geef impact
ondernemers
een platform

Informeer
stakeholders of
diverse niveaus
voor alignment

Veranderen van
procedures

Vier successen
en laat best
practices zien

Laat meer
medewerkers
deelnemen in
de community

Organiseer een
sessie inkoop
met impact
ondernemers

Benoem
aanspreekpunt
voor impact
ondernemers

(H)erkenning van de sociale ondernemer

► Europese definitie 'sociale onderneming':

- Onderneemt allereerst vanuit een **maatschappelijke missie (*impact first*)**.
- Maakt impact als **zelfstandige onderneming** die een dienst of product levert.
- Heeft een **verdienmodel**.
- Ziet **winst als middel**, niet als doel.
- Is **transparant en eerlijk** naar iedereen.
- Is **social** in de wijze waarop de onderneming wordt gevoerd.
- Baseert bestuur en beleid op **gelijke invloed** van alle betrokkenen.

(H)Erkennen van sociale ondernemingen

- ▶ Op hun website (“ons verhaal, onze missie en visie”)
- ▶ Logo's SENL, MVO, PSO 30+, Bcorp, Code Sociale Ondernemingen
- ▶ Ledenlijst Social Enterprise NL
- ▶ Deelnemers Register Code
- ▶ Communityleden regionale/lokale netwerkorganisaties als Impact Oost, SterkBrabant, Impact Noord, Impact030, ROZ Groep, Impact010

Impactvol inkopen: hoe?

1. Door opdrachten voor te behouden aan impact ondernemingen met min. 30% werknemers met een beperking of kansarme werknemers (Aw 2.82)
2. Door gebruik te maken van de percelenregeling (Aw 2.18)
3. Onderaanneming: inschrijving als combinatie - hoofdaannemer met impact ondernemer stimuleren door speed-daten tijdens marktconsultatie of als gunningscriterium
4. Geen referenties eisen
5. Vraag impact als gunningscriterium
6. Ruimte voor brede invulling SROI contractvoorwaarde
7. Opstellen inkoopbeleid met verplichting minimaal 1 impact ondernemer uit te nodigen voor meervoudige aanbestedingen
8. Enkelvoudige opdrachten verstrekken aan impact ondernemers

En dat kost moeite en vraagt tijd.

- ❖ Iedereen heeft het druk
- ❖ Er moet al zoveel
- ❖ Alles moet efficiënter
- ❖ Verandering kost altijd tijd en energie

Impact maken is vooral **doen**.

Waarom ik dit doe?

de beste
EHBOdoos
Goed voor elkaar!

Waar vind je Impact-Ondernemers

Van idee naar impact

TenderNed
Marktplaats voor aanbestedingen

Aanbestedingen
Voorbehouden
opdrachten !

*sociaal inkopen
&
gezamenlijk impact
maken*

PERCELEN
KAVEL KAN ERUIT

355 GEMEENTEN
BENADERD

VOLHOUDEN !

Hulp nodig voor overtuiging collega's?

- ▶ Wij komen graag langs om kennis en expertise te delen.
- ▶ Organiseren van:
 - ▶ Kennissessies
 - ▶ Inspiratiesessies
 - ▶ Lunch- en/of ontbijtlezing
 - ▶ Nieuwsbrief
 - ▶ Etc.

Website City Deal Impact Ondernemen

City Deal Impact Ondernemen

Agenda
Stad

<https://citydealimpactondernemen.nl/voor-overheden/pilot-impactvol-inkopen/>

Alleen samen maken wij het verschil!

de beste
EHBdoos
Goed voor elkaar!

Vragen
en
discussie

Ad 2: Percelenregeling

- ▶ **Voorbeeld opdracht specialistische reiniging toetsenborden:**
het los- en aankoppelen van de toetsenborden, via percelen-regeling door SW bedrijf laten uitvoeren.
- ▶ **Voorbeeld opdracht software applicatie:**
het testen van de software via percelenregeling door sociale onderneming laten uitvoeren.
- ▶ Gedragsverandering: extra perceel kost altijd extra (beheers)tijd. Maar anders veranderd er niets

Ad 3: Good Practice

Gemeente Utrecht – Compass Group & Colour Kitchen *Aanbesteding Catering*

- ▶ Vroeg in proces **uitgebreid in gesprek** met marktpartijen: informeren, verwachtingen afstemmen en inspireren
- ▶ **Pro-actief impact ondernemingen betrokken in de marktconsultatie** om aan de grote marktpartijen het signaal af te geven dat samenwerking nodig is.
- ▶ Stadhuis als **leerplek** aanbieden
- ▶ Vast budget: Niet de laagste prijs is bepalend, maar de criteria duurzaamheid (1/3), gezondheid (1/3) en inclusiviteit (1/3)

Goede offertes en betere samenwerking bij de uitvoering van de opdracht.

Ad 5. Good Practice

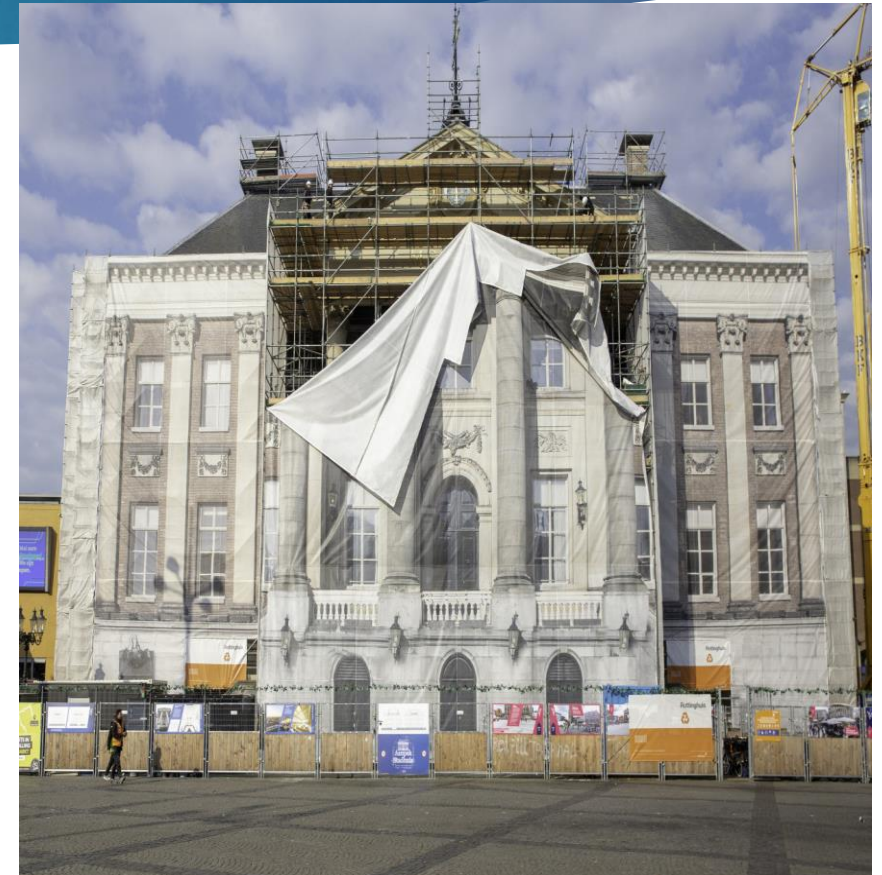
Gemeente Amsterdam – Flower Family *Aanbesteding bloemen*

- ▶ Bewust niet gevraagd om referenties
- ▶ Plan van Aanpak **hoe inschrijver meer Social Return kan creëren dan het standaardpercentage**
- Sociaal ondernemers krijgen de ruimte om zich op dat gebied te onderscheiden

Good Practice

- ▶ De Gemeente Groningen heeft **sociaal inkopen** in haar inkoopbeleid staan. Dat wordt zoveel mogelijk meegenomen bij de inkoop.
- ▶ Bij de renovatie van het Stadhuis op de Grote Markt is een deel van de **Social Return** ingevuld met het schenken van een groot doek. Dit doek met een afbeelding van de voorgevel van het Stadhuis hing aan de steigers bij de renovatie.
- ▶ Bij het afbreken van de steigers is er in overleg met opdrachtgever en opdrachtnemer besloten om dit doek te schenken aan de sociale onderneming Vanhulley. Van dit doek zijn weer gadgets voor de Gemeente Groningen gemaakt. Dus een duurzame, circulaire en sociale invulling van **Social Return** .

Ad 6: SROI -Voorbeeld ruime invulling

Voorbeeld: gemeente Den Bosch

Aanbesteding Bouw Sint Jans garage

- ▶ 25 Plaatsingen
- ▶ 7 Leerbanen
- ▶ Vegen, zwerfvuil ophalen en onderhoud van het groen door **Weener XL**
- ▶ Opdrachtnemer laat catering en schoonmaak verzorgen door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
- ▶ Opdrachtnemer sluit een contract met de '**deBesteEHBO doos**'
- ▶ Mensen uit de bijstand worden ingezet als verkeersleider

Ad 7: Good practice

- ▶ Hanzehogeschool Groningen: **duurzaamheid** staat voorop in de organisatie, ook bij de inkoop van postdistributie.
- ▶ **Marktverkenning**: sociale ondernemers met hun effectieve en efficiënte aanpak doen niet onder voor standaard postdienstverleners.
- ▶ Daarom bij de inkoop van de postdistributie: **MVO voor 40%** meegewogen in de beoordeling, en de **prijs en het plan van aanpak ieder voor 30%**.
- ▶ **Meervoudig onderhandse aanbesteding**: aantal duurzame postbedrijven uitgenodigd om een offerte op te maken.
- ▶ **Cycloon Post & Fietskoeriers**: duurzame werkplekken biedt voor mensen en de behaalde prestaties.

